

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito internacional público

Materia	Dereito internacional público			
Código	003G080V01303			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Sánchez Ramos, María Belén			
Profesorado	Sánchez Ramos, María Belén			
Correo-e	bsanchez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia pretende achegar ao alumno un coñecemento da dimensión xurídica da Sociedade Internacional e da función do Dereito Internacional Público como sistema regulador das relacións na orde internacional. Con esa finalidade, o Programa divídese en tres grandes partes: o ordenamento xurídico internacional; os suxeitos do Dereito Internacional Público e a aplicación do Dereito Internacional Público			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as principais institucións xurídicas
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
A3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
A5	Apreciar a diversidade e a multiculturalidade
A6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
A8	Ser quen de argumentar xuridicamente
A9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
A11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
A12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
A13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
A14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
A15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
A16	Ser quen de dominar as novas tecnoloxías aplicadas ao dereito
A17	Ser quen de elaborar normas
A18	Ser quen de negociar e mediar
B1	Capacidade de síntese e análise
B2	Capacidade de aprender
B3	Capacidade de xestión da información
B5	Capacidade para organizar e planificar
B6	Resolver problemas de forma eficaz
B7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9	Traballar de forma cooperativa
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecer os problemas de aplicación do dereito internacional público	A2 A14	B1
Coñecer a normativa internacional e comunitaria	A1 A6 A7 A12	B3
Apreciar a diversidade e multiculturalidade	A5	B3
Coñecer as estruturas socio-políticas do ámbito nacional e internacional	A1 A2 A7	
Ser capaz de argumentar xuridicamente	A8 A12 A13 A15	B7
Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	A9 A10 A14	B6 B7 B13
Ser capaz de identificar problemas xurídicos de Dereito Internacional Público e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	A3 A6 A10 A11 A12 A13	B3 B6 B7
Ser capaz de manexar fontes xurídicas de Dereito Internacional Público	A3 A12 A18	B3
Ser capaz de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico	A13 A14	B3 B7 B8
Ser capaz de comprender e de redactar documentos xurídicos	A12 A13 A14 A16 A17	B3 B7
Ser capaz de manexar a oratoria xurídica	A15	B1 B7 B8 B9
Ser capaz de dominar as novas tecnoloxías aplicadas ao dereito	A16	B5 B8
Ser capaz de negociar e mediar	A12 A13 A18	B2 B6 B7 B9

Contidos

Tema

I. O Ordenamento Xurídico-Internacional

Lección 1 .- A Sociedade Internacional e o seu ordenamento xurídico	1. A Sociedade Internacional A) Evolución histórica B) Carácter básicos 2.O Dereito Internacional como ordenamento xurídico da Sociedade Internacional A) Concepto de Dereito Internacional Público B) Carácter do Dereito Internacional Público C) Funcións do Dereito Internacional Público
Lección 2.- A formación do Dereito internacional público	1. A creación e o desenvolvemento progresivo do Dereito Internacional Público 2. Os Tratados Internacionais A) O procedemento de celebración dos Tratados B) A aplicación dos Tratados 3. O costume e os principios xerais 4. Os actos unilaterais dos Estados e das Organizacións Internacionais 5. A recepción das normas internacionais nos ordenamentos internos

II. Os suxeitos do Dereito Internacional Público

A) O ESTADO

Lección 3.- O Estado como suxeito primario do Dereito Internacional Público	- Os elementos constitutivos do Estado - O recoñecemento de Estados e o recoñecemento de gobernos - As inmunidades do Estado - A sucesión de Estados
Lección 4.- O territorio do Estado	- Concepto e natureza do territorio - Modos de adquisición do territorio - A delimitación do territorio - As fronteiras - Relacións de veciñanza e cooperación transfronteriza - As modificacións no exercicio da competencia territorial do Estado
Lección 5.- A competencia territorial do Estado sobre certos espazos marítimos	- A evolución do Dereito Mar: factores e intereses - Os espazos marítimos suxeitos á soberanía dos Estados - Os espazos marítimos suxeitos a certas competencias funcionais dos Estados - Os espazos marítimos non suxeitos ás competencias dos Estados e certas situacións especiais
Lección 6.- As competencias estatais sobre os espazos supraterrrestres	- O espazo aéreo - Os espazos supraterrrestres non suxeitos ás competencias territoriais dos Estados: O espazo ultraterrrestre
Lección 7.- Outros espazos de interese internacional	- Os cursos de auga internacionais - As canles internacionais - Os espazos polares - Espazos e recursos naturais: o medio ambiente e a súa protección internacional
Lección 8.-A poboación do Estado	- A nacionalidade: competencias do Estado sobre os seus súbditos no estranxeiro - A condición xurídica do estranxeiro - Réximes cualificados de extranxería
Lección 9.- Os órganos do Estado nas Relacións Internacionais	- Os órganos centrais - A representación diplomática - As oficinas consulares
B) AS ORGANIZACIONES INTERNACIONAIS	
Lección 10.- Aspectos xerais das Organizacións Internacionais	- Antecedentes e evolución histórica - Concepto - Estrutura e formación da vontade - Personalidade xurídica internacional - Clases
Lección 11.-A Organización das Nacións Unidas	- Antecedentes e evolución histórica - Propósitos e principios - Os membros - A estrutura institucional - As principais funcións
C) A PERSONA HUMANA	
Lección 12.- A persoa humana ante o Dereito Internacional Público	- A subxetividade internacional do individuo - A capacidade de actuar do individuo ante órganos internacionais - A responsabilidade internacional do individuo - A protección dos Dereitos Humanos
III.A APLICACIÓN DO DEREITO INTERNACIONAL PÚBLICO	
Lección 13.-A responsabilidade internacional	- Codificación e desenvolvemento progresivo do dereito sobre a responsabilidade internacional - A responsabilidade internacional por feitos internacionalmente ilícitos - A responsabilidade internacional polas consecuencias perxudiciais de actos non prohibidos polo Dereito internacional público
Lección 14.- Os procedementos para asegurar a aplicación das normas internacionais	- A protección diplomática - As medidas de autotutela - Os procedementos institucionalizados
Lección 15.- Os procedementos pacíficos de solución das controversias internacionais	- As controversias internacionais - Os procedementos non xurisdicionais de solución de controversias - Os procedementos xurisdicionais de solución de controversias
Lección 16.-O control do uso da forza	- A prohibición da ameaza ou do uso da forza - A regulamentación dos conflitos armados - O Dereito Internacional Humanitario

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	24	23	47

Sesión maxistral	54.8	97.1	151.9
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	23.1	23.1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Os traballos de aula dividiranse en diversas actividades nas que o alumno adquire un protagonismo fundamental. Estas actividades centraranse, basicamente, na realización de prácticas e exposición de traballos nas que o alumno debe saber manexar os principais instrumentos xurídicos internacionais.
Sesión maxistral	Nas sesións maxistras presentárase ao alumno os conceptos fundamentais da asignatura

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Consideramos que xunto coas sesións maxistras e as clases prácticas e de acción tutorial tamén segue sendo fundamental a tutoría individualiza coa finalidade de atender as dúbidas e orientacións necesarias para cada alumno

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita na que se exporán cuestións de desenvolvemento sobre epígrafes do programa. Esta proba escrita valorarase ata un máximo de 8 puntos. Aqueles alumnos que opten polo sistema de avaliación continua, deben ter unha nota mínima nesta proba dun 3,5 para que se some a nota dos traballos na aula. As datas da esta proba escrita serán: -1ª oportunidade: 9 xaneiro, ás 10:00h. Aula Magna e aula 1.4 -2ª oportunidade: 30 de xuño, ás 17:00h. Aula Magna	80
Resolución de problemas e/ou exercicios	O traballo de aula valorarase en atención a dous criterios: por unha banda, os casos prácticos e traballos que sexan obxecto de exposición na aula, así como, por outra banda, mediante os casos prácticos que deberán ser entregados ao profesor. Este traballo de aula valorarase ata un máximo de 2 puntos.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

O primeiro día de clase, entregaráselles unha "**ficha de opción de avaliación**", que deberán entregar ao profesor, no prazo dunha semana, e na que **deben optar entre o sistema de avaliación continua** ou o **sistema de avaliación final**. Se optan pola avaliación continua, na primeira oportunidade de exame, non poderán acudir á modalidade de avaliación final.

Aqueles alumnos que non se sometan á avaliación continua, a proba a realizar, **modalidade avaliación final**, constará de dous partes: a realización dunha proba escrita con cuestións de desenvolvemento así como a resolución dun caso práctico, exame que, en todo caso, representará el 100% da cualificación.

Os alumnos que, optando polo "sistema de *evaluación continua", non superen a materia na primeira oportunidade, conservaráselles a nota que obtivesen na avaliación continua cando se presenten á segunda oportunidade (exame de xuño)

O exame correspondente á **Convocatoria "Fin de carreira"** desenvolverase igual que o da modalidade avaliación final. A data desta proba será o 15 de outubro ás 16:00h.

Bibliografía. Fontes de información

Díez de Velasco, M, **Instituciones de Derecho Internacional Público**, 18ª edic, 2013,
Díez de Velasco, M, **Las Organizaciones Internacionales**, 10ª edic, 2012,
Carrillo Salcedo, J.A, **El Derecho Internacional en perspectiva histórica**, 1991,
Pastor Ridruejo, J.A, **Curso de Derecho Internacional Público y Organizaciones Internacionales**, 2012,
Mariño Menéndez, **Derecho Internacional Público**, 2007,
Andrés Sáenz de Santa María, P, **Sistema de Derecho Internacional Público**, 2012,
Remiro Brotons y otros, **Derecho Internacional. Curso General**, 2010,
Sánchez, V.M, **Derecho Internacional Público**, 2012,
Jiménez Piernas, C, **Introducción al Derecho Internacional Público. Práctica de España y de la Unión Europea**, 2011,

Sobrino Heredia, JM, **Recopilación de Textos Internacionales y de la Unión Europea**, 2012,

Casanovas,O; Rodrigo,A, **Compendio de Derecho Internacional Público**, 2012,

Casado Raigon, R, **Derecho Internacional. Parte General**, 2013,

Os alumnos deben acudir a clase cunha Recopilación Textos Internacionais e da Unión Europea

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito comunitario/O03G080V01701

Relacións internacionais, constitución e Unión Europea/O03G080V01904
